

Győr, a három folyó városa

Történelmi és kulturális séta Magyarország egyik legszebb városában

Győr a Rába, Rábca és a Mosoni-Duna találkozásánál fekszik, a Kisalföld közlekedési, gazdasági és kulturális központja. Megszépült megyeszékhely, ami sok látnivalóval kényezteti látogatóit. Kulturális kínálatát jártuk körül.

Győrt a történelem évezredeiben több néven ismerték. A kelta eredetű Arrabonaként tartották számon a rómaiak, Jaurinum volt a latin, Raab a német neve. Szent István székesegyházat építtetett, püspökséget alapított itt. A török időkben Bécset védő végvár volt. A mai, belvárosi egyenes utcák rendje az 1566. évi tűzvész után alakult ki. 1594-ben a védők a várat a hatalmas török túlerő láttán feladták. Idén ünnepelte a város felszabadításának 420 éves évfordulóját. A visszafoglaló hadvezérek emléke előtt a Mosoni-Duna partján életnagyságú ércszobrukkal tiszteleg az utókor. A közelben egy ivó-

Az 1848–49-es szabadságharc emlékeit is megtaláljuk a városban, a régi Városháza erkélyéről tartotta 1848. október 21-én toborzó beszédét Kosuth Lajos. Még régebbi regényes hagyomány: az épület börtönében tartották fogva Korponay Jánosnét, született Géczy Juliannát, akit a szatmári béke után árulónak tartván a Széchenyi téren fejeztek le. Történetét Jókai Mór A lócsei fehér asszony című regényében örökítette meg. Időszaki kiállítással tisztelegtek az Esterházy-palotában – Győr egyik legszebb barokk épületében – a városhoz köthető dokumentumokkal, tárgyakkal a szabadságharc emlé-

az embert. A hímestojás napja alkalmából mestermunkák sorakoztak a Generációk Házának udvarán, termekben gyermekek ügyeskedtek, tojást festettek, nyuszt készítették, tojáspatkolást figyeltek. Egy koncertre is sikerült eljutnom: Gerendás Péter Bob Dylan magyarul című műsorával a Zsinagógát töltötte be jókedvvel, mélabúval s az éltesebb korúaknál nosztalgiával. Mi úgy énekeltük annak idején: „A választ testvér, azt elfújta a szél...”, a mostani fordításban reményteljesebbnek hangzott: „A válasza vársz, majd megsúgja a szél, csak hallgasd, mit súg majd a szél.” A 2016-ban irodalmi Nobel-díjjal kitüntetett Bob Dylan dalainak szövegét a művész fordította le. Becsületére legyen mondván, majd két óra hosszat szórakoztatta a népes nagyerdeműt. Tényleg élmény volt, az előadó fokozatosan teremtett oldott hangulatot, a közönséget is megénekelte kedvesen zenélve a kíséretével, amelyből ketten saját fiai voltak. Nem tévedett a Győri Nemzeti Színház, amikor műsorára tűzte – a vígjátéki kliséket ügyesen alkalmazó francia szerző – Feydeau Bolha a fülbe című darabját. A siker biztosítéka Szűcs Gábor rendezése és a kettős szerepet játszó Járai Máté alakítása volt.

Szent László hermája és Könnyező Szűzanya

Nemrég ismerkedtem újból a város látnivalóival. Két fő gazdája van a múzeumoknak, kiállítóhelyeknek: a Szent László Látogatóközpont és a magyar régészet atyjaként számon tartott Rómer Flórisról elnevezett Művészeti és Történeti Múzeum. A Káptalandombon találhatjuk a Székesegyházat és a Püspökvárat. A templomot a kora középkortól kezd-

ke előtt. Érdekes volt látni például Szemere Bertalan szép, kalligrafikus írását.

Tojáspatkolás és nosztalgiazene

Keleti Éva fotókiállítása maradandó élményt jelentett a Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér Kisfaludy Károly Könyvtár rendezvénytermében. Az Áramlás című kiállítás volt a folyók városában, számomra érzelmi áramlást is jelentett, látva a gyermekkorom nagy színészegeit, balett táncosait megörökítő képeket. A fotók mellett nem lehetett közönyösen elsétálni, a mesterien elkapott pillanatok elvarázsolták

kút széljelzőjeként a Vaskakas látható – nevét a helyi bábszínház viseli –, Győr egyik emblemikus figurája. Eredetijét múzeumban őrzik, legenda övezi, miszerint a törökök tűzték ki a vár dunai kapuja fölé, mondván: a magyarok akkor fogják visszafoglalni az erődítményt, ha kukorékol a Vaskakas és megtelik a lábai alatti félhold. Egy bátor magyar katonának felmászván a Vaskakas rúdján kakashangot utánczolt, mire a törökök úgy érezték: beteljesült a jóslat, s vesztettek. A történelmi csaták sorát a napóleoni háborúk követték. Maga a császár is megszállt 1809-ben az immár róla elnevezett Király utcai házban.

A Püspökvár és a római katolikus székesegyház tornya. A város két emblemikus épülete a Káptalandombon található

FOTÓK: CSERMÁK JUDIT

Vaskakas és félhold. A megszálló törökök győri távozásának a szimbóluma

ve sokszor átépítették, három kincse miatt zárandokolnak ide a hívők. Szent László hermája, ami egykori királyunk ereklyetartója, jelenleg a Látogatóközpontban látható. A főoltár melletti baloldali kápolnában a Könnyező Szűzanya képe tekint le a magasból. Írországi püspök menekítette a 17. század közepén Győrbe, s 1697. március 17-én, Szent Patrik ünnepén vérről könnyezett. A bejárat jobb ol-

dali kápolnájában boldog Apor Vilmos márvány síremléke kapott helyet, a püspök 1945-ben halt mártírhálált a hozzá menekült nők védelmében. A püspökvárban kiállítással tisztelegnek emléke előtt.

Győr nemcsak a három folyó, hanem a barokk erkélyek városaként is híres. A belvárosban sétálva gyönyörködhetünk a helyreállított palotákban, épületekben. A többnyire 18. században emelt sarokházak szinte elmaradhatatlan kellékei a zárt erkélyek – hol lekerekített, hol szögletes formában –, amelyek egyedivé, hangulatossá varázsolják az utcákat. A főtéren, a Széchenyi téren körbepillantva is ezt látjuk, valamint egy 30 méter magas oszlop tetejéről Mária szemléli a jó időben emberekkel tele teret, az Apátúrházat, a kéttornyú bencés templomot, a rendházat. Utóbbiban érdemes betérni a ma is működő gyógyszertárba, felpillantani a Széchenyi Patikamúzeum szép mennyezeti freskóira. A tér fontos szerepet játszott annak idején: a pelengérré állítás helyszíne volt.

Történeti kiállítások

Győr szellemi gazdagságának bizonyítéka, hogy több, gyűjtők által adományozott értékes kollekcióval rendelkezik. A Patkó Imre gyűjtemény egyrészt magyar 20. századi kiválóságok műveit mutatja be, csak a k betűnél maradván: Kassák Lajos, Kádár Béla, Kmetty János, Kondor Béla, Korniss Dezső alkotásait. Másrészt óceániai, ázsiai, afrikai tárgyak láthatók. A Radnai Gyula-gyűjtemény az Esterházy-palotában többségében Szőnyi István és a Balatont „a természet örömkönnéneke” nevező s avatottan megörökítő Egy József képeit tárja a látogatók elé.

FOLYTATÁS A 11. OLDALON